

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00915

# DERNER NOKHN REGN

---

Rukhl Fishman



*Permanent preservation of this book was made possible by  
Sol A. & Carolyn Rosen*

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE  
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE  
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION



NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER  
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER  
AMHERST, MASSACHUSETTS  
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG  
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG



MAJOR FUNDING FOR THE  
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY  
WAS PROVIDED BY:

*Lloyd E. Cotsen Trust*  
*Arie & Ida Crown Memorial*  
*The Seymour Grubman Family*  
*David and Barbara B. Hirschhorn Foundation*  
*Max Palevsky*  
*Robert Price*  
*Righteous Persons Foundation*  
*Leif D. Rosenblatt*  
*Sarah and Ben Torchinsky*  
*Harry and Jeanette Weinberg Foundation*  
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE  
*National Yiddish Book Center*



The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at [digitallibrary@bikher.org](mailto:digitallibrary@bikher.org)





דערנער נאָכן רעגן

רחל פישמאן



פארלאג „ישראל-בוך“, תל-אביב

1966



דערנער נאָכן רעגן רחל פֿישמאַן

דערנער נאָכן רעגן / רחל פישמאַן  
לידער, געשריבן אין די יאָרן 1962—1966

פאַרלאַג „ישראל־בוך“, תל־אביב

צייכענונגען — דני קאַראַוואַן

דאָס בוך איז דערשינען מיט דער הילף פון עליזאַבעט און ווילי שאַר־פּאַנד  
בנימ ייִדישן ליטעראַטור־און זשורנאַליסט־פּאַראַיין אין ישראל

Derner Nochn Regn, Poems / Rokhel Fishman



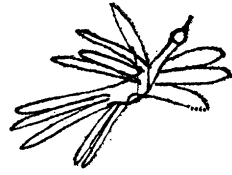
נדפס בישראל  
כל הזכויות ל„ישראל־בוך“  
Published by „Israel Book”  
Printed in Israel, 1966

דפוס „ארוי” בע”מ ת”א, רח’ אילת השחר 4, טל. 34294



ווי זון אויף אנגעהיצטן נאָקו.  
ווי דערנער נאָכן רעגו,  
שאַרף און ריין,  
ניט אויסצומיידן —  
קומען לידער אָן.





אויפן וועג אַהיים



## פרעמדע בערג

מינע לידער נידערן ווי שנייען.  
ס'איז מיין הארץ שוין אינזיק-פול  
און שמיל.

גריין

שוימען די ברעגן  
פון זיין בלויען שמיכל.

גיכער.

איצט די גוטע צייט.  
איצט א בלויע אָזערע אין האַרצן.

טאַמער ווער איך בלינד?  
טאַמער ברוינע בלאַמע-פלעקן?  
טאַמער וועלן ניקייטן ניט נידערן  
מיט אַ שוימיק-גרינעם הירזשען?

■  
מײַנע בלוטן שמעלצן זיך ווי שנייען.  
מײַז איין האַרץ  
צו קליין.  
ווי אַ ווילדער ליגן,  
ווי אַ בייזער וויץ —  
האַב איך זיך פאַרפלייצט מיט אמת.  
שוואַך און טרוקן  
זוכן  
מײַנע וויסנאָס און געוויסנאָס  
מיך אַרום.

פאַרגעסענע פּרייַנד וועלן הייַנט פון מיר חלומען.  
אומרוקן ציגן זיך ליכט.

אבערגלויבנס טאפן מיך ביים הארצן  
און אנמלויפן  
חסר דעה.  
פערפעקטע טרערן,  
גרינע לאַקן  
גוססן אונטער די פיס.  
מינע פולסן און אימפולסן  
הירזשען הייס.

לאַזט דורך! לאַזט צו!

עס בלויט ביי מיר  
אן אַזערע, אן אמתע, אין הארצן.

אויף דער שיף

אלע בליקן  
הוידען זיך מיט דער לבנה.  
שרעק און פלענער  
הייבן זיך —  
און פאלן.

עס בלייבט אויף מיין שמערן  
א זאלצענער צייכן:  
כ'האב א ניט-געבוירענעם  
פארשטויסן.

דער ים האט זיין אייגענעם  
זאלציקן הימל.  
א הימל אן שולד.  
דער דנא — אן רחמנות.

אלע זינענס און אומזינענס,  
אלע מע-טאר-נימן,  
הייבן זיך —  
און פאלן.

בליקן. ווערטער. ציין.



■

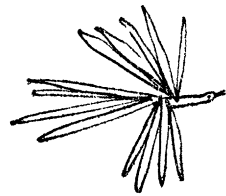
אין די העלסטע מינוטן  
צמעם איך קוים, קוים.  
און מיט פארמאכטע אויגן,  
ווי ביי פלוענדיקע פיש,  
קום איך אליין גענמער —  
העכער.

פאר וואָס איז פרייד אזוי שמום?

אויף זילבערנע גליק-זילבן,  
ווי אויף שופן פון פיש,  
גליטשט זיך מיין הארץ.



איצט ביסטו שטילער





א ציפעלע, וואס וויינסטו ?  
אן עפעלע ? דאס מיינסטו ?

(מ. בראדערוואן)

## איצט ביסמו שטילער

איצט ביסמו שטילער  
פון מיר. און שטומער.  
איצט ביסמו גאנצער פון מיר.  
עס וואָיעט אין מיר דיין בליק  
און קאָן זיך ניט דערשלאָגן  
צו טרער,  
צו תיקון.  
פון דער טרייסט,  
אַ פאַרוועלקטע רויו,  
פאלן אָפּ אלע בלעמלעך,  
אלע ווייכקייטן.  
איצט ביסמו ווייטער פון מיר  
ווי איך צו דיר.  
און איצט זינען מיר ביידע אליין.  
שלאָפסט בעסער פון מיר.

וואָס-זשע צינד איך ווייטער  
אין פענצטער דאָס לעמפל?  
פאַר וועמען?

■

א גאנץ הארץ מרוקן  
און אין צימער  
בלומען.  
איך זיין אויף מיין שוועל  
און ווער אלט.

האָסט ניט פארטראַגן קעלט.

כ'בין נאַקעט און צימער  
פארן ווינט  
ווי פאר זפרון.

ווי נעמען אַמעם?  
אויף בלומען  
אויף זונען  
יארן  
זפרון.

א גאנץ הארץ

אויף מיין שוועל

קאלט

איך בין פרי אַוועק פון הויז.

צו פיל ליבע,  
צו פיל שמאַלץ,  
צו פיל טרויער,  
אויגן, אויגן.  
צו פיל פאַדער,  
יִדיש,  
פרייד.

זעט נאָר!  
ווי שיין דאָס קינד שטיפט.  
ווי שיין דאָס קינד שרײַבט.  
ווי שיין די קליינע לויפט פון אונדז אַוועק.

אַזוי פיל ליבע, אַזוי פיל שמאַלץ —  
אַזוי פיל פאַדער אין די רייד —  
כְּהאַב שוין צוגענוג און איבערפיל  
צו שרײַבן  
און צו שטומען.

טאַטע.

ווי  
איז אַהין  
דיין פנים.



■

ס'איז פול מיט דיר די נאכט  
ווי מנין פויסט איז מיט טרערן.

שווערער  
ווי וויצמאל  
זיצט אויף מיר  
דיין גלויבן  
דיין זיכערקייט  
דיין ליבע.

שווערער ווי ווענצמאל.

פארעקשנט  
פלעג איך ברעכן קאפ אין וואנט.  
נאר קיין וואנט איז איצט מער ניטא.

ברוינאוויגיק  
ענלעך  
בלינד  
קוקן מיר זיך אן.

ס'איז פול מיט דיר די נאכט  
ווי מנין טרער מיט דיין ליבע.



# היזעריקע פייגל





## בנים פוס פון בוים

א הויפן פעדערלעך צעשימט בנים פוס פון בוים  
און לעבן זיי דאס קערפערל  
פארטריקנט הויל.  
אין ברוסט א לאך.  
ניטא דאס הערצעלע.  
פון שונא אויסגעפיקט.

פעדערן, פעדערן, צעפליקטע פאפירן.  
איצט ליגן זיי רויק די לידער, א הויפן.  
איך —  
מער אידיאט ווי מערדער,  
שטיי  
מיט לאנגע ארעמס און שווערע הענט.

פייגעלעך קינדער!  
אזוי איז עם שוין:  
אן א הארץ —  
קאן אפילו א ליד ניט אויסשטיין  
זיין אייגענעם בעסטן שונא.

■

נאך אזא נאָענטקייט  
זײַנען מיר אויך פאַר דער טיר  
געבליבן שטיין  
האַלדז אויף נאַקן.  
אַזוי שטייען שעהען לאַנג  
איזלען פאַרליכטע  
מיט שיינע אויגן  
און זיידענע נעז.  
ביז אַ ניט-גלייביקער  
פאַרטרייכט זיי  
מיט שטיין און שטיוול.

אַן אַפּענער הימל  
האַט ניכטער צוגעזען  
אונדזער צעגין זיך.  
נאָר ער ווייסט צי האַסט געהויבן דיין האַנט:  
אַ גומן...

■

זע נאָר!  
דווקא אונדזערע הערצער  
שמייכלען רוֹק און זיכער.  
זאָל עס מיינען, אַז דאָ איז זייער ריכטיק אַרמ?  
אונדזערע הערצער ליגן שטיל  
און שמייכלען שטילער.

— ווילד —

ווילד וויקלען זיך, וואַרפן זיך  
הענט,  
אויגן.  
עס סאַפעט אַ ברוסט, אַ באַק.  
וועמענס?  
עס וואַרגט זיך די פרייד.  
עס פלאַקערט די סמעליע.

דער ווינט פון באַרג  
גלעט זיך אַרײַן צווישן לאַדנס.  
געטרייסטע פון זײַן באַריר  
וועלן שלאַפן אַלע אונדזערע הענט  
און ליפן  
און אויגן.  
עס ציטערן אַבער אונדזערע הערצער.  
דער ווינט אַמעמט אויף זיי  
מיט גורל  
מיט מאַג.

■

פאלג מיך — און שוויג.  
וועסט ניט דערריידן.  
זע ווי גוט זיי האָבן דיר געענטפערט —  
מינע צוויי פינגער  
און דיין לינקע באַק.

העלף מיר — איך זוך  
די ביינער די דארע  
פון אייגענע ווערטער,  
זיך אין זיי אַרײַנצושווינגן.  
דערנאָך וועלן שפּריצן ענטפערס,  
לידער.

קוש מיך — איך וויל  
אויסשווינגן מיט דיר  
דעם גאַנצן אמת.  
זע ווי גוט זיי האָבן אונדז פאַרשטאַנען —  
מינע צוויי פינגער  
און דיין לינקע באַק.



■

דא,

בנים פום פון בוים,  
מיין אויסגעשמרעקטע האנט  
צו יענע טעג און נעכט  
וואס האלטן מיך  
פארקלעמט  
אין זייער דלאַניע.

אזוי ווי מילך — א הויכע גלאז,  
א ניט-געשריבן ליד,  
א ווילדן אמת —  
ס'האלט מיך עמעץ פעסט  
מיט ביידע הענט.  
און איך ווייס ניט:  
צי רחמנות בעטן —  
צי דעם גורל דאנקען, דאנקען.

בנים פום פון בוים  
מיין אויסגעשמרעקטער חלום  
צו יענע טעג  
און נעכט.  
איך ווארט אויף זיי  
מיט פולע אויגן  
בלומען.

## הימל צווישן גראָזן

שוואַרצע רעגנס,  
גרויע נעכט,  
נאַר  
בײַ מיר  
און בײַם גלכוע  
איז גרין אויף דער נשמה.  
גרין און גומ.

די זעלבע רויטע ליפן,  
דער זעלבער רוימער סוד.  
אַ מאַנדלבוים,  
אַ בליענדיקער חלום.  
אין דער זון, נאַכן רעגן —  
שיינען באַקן,  
פעלדזן בליאַסקען.

שוואַרצע רעגנס,  
גרויע נעכט.  
מיר טראָגן זיך אַרום מיט אַ ליד  
צווישן די ציין —  
אַ צווייגל ראָז,  
פאַרלאַנגען.

■

עם רעגנט אַרײַן דורכן פענצטער.  
מיט אַוונט,  
מיט בוים  
און מיט גליק.  
דו צינדסט אַן דעם לאַמפּ  
און עם כוואַליעט  
מיט ליבע ווי ליכט אונדזער שויב.

■  
 ווי הארץ-קלעפ  
 האבן דונערס זיך געקניקלט  
 בארג-ארעפ.  
 היזערקע פייגל זיצן אויף די ביימער  
 ווי א לעצמע האפענונג  
 און שוויגן.  
 עס בליצט פארויס א שרעק—  
 סוף-וועלט! אן עק!  
 דער הימל ליגט  
 באהאלטן צווישן גראָזן.

ביז בני דונערס געפאנגענע,  
 פארשפארטע אין שווערע זעק,  
 שטילן זיך די בלוטן —  
 שמעקט שוין אלץ מיט רעגן.

דער רעגן רויק רעגנט.  
 עמעצן וויל ער איינרעגן:  
 „מיט גוטן. נאר מיט גוטן.“

שמיל דער באַרג.  
פון איין זײַט מויל  
רינט ברוין בלוט  
צום טאַל אַראָפּ.

דער הימל צווישן גראַזן שמראַלמ.  
פאַרגעסן אַליין. אויך די ריכטונג  
פון גן-עדן.

## בני אונדז דער פּרילינג

בני אונדז  
דער פּרילינג —  
א פּאַר טיפּע אַמעמס.  
גריין  
און גאַלד  
און האַניק.  
א נאַגעניש.  
א מאַנעניש.  
אין איין באַק פּאַטשט אַ מכול גרינע רעגנס,  
אין דער צווייטער פּאַרעט בלוי און זון.  
א קאַפּריז  
א נם  
א רעגן-בויגן:  
פּרילינג.

די געכט לאָזן ניט שלאָפן.  
דער צעבלימער סאָד  
קומט אַלץ גענמער, זיסער  
מיט יעדן ווינטל.  
די ביימער

בלויבן אויף יענער זייט פענצטער.  
נאָר עס רוקט זיך אויף אונדז  
לייכטפייסיק  
אַ משוגעת. מיניע לונגען  
האַלטן דעם זיס-שמאַץ  
ניט אויס.  
איך ליג אין דער פינצטער  
אַן אַטעם,  
אַן חלום.  
און דערמאָן זיך.

■

מיט שמרענגער האנט  
און צארטע פינגער  
שטייען מיר ביים וויינשמאק.  
ער האט זיך שוין פארקלעמערט ווייט  
און פאכעט ווילד  
מיט קרייזלעך פינגער.  
איניקניפן וויל ער זיך  
אין הימל,  
אין דער פעסטער בלויקייט.  
מיט שמרענגער האנט  
און צארטע פינגער  
גיבן מיר אים צו פארשטיין.

און ווידער בין איך אָנגעבלעטערט גרין  
פון אלע זימן.  
און ווידער בענק איך גרין  
נאך בלויע תהומען.  
און ווידער קרייך איך  
ווי מען דארף מיך ניט.  
צארט —  
צארט בעט איך בני אַיך:  
גיט מיר צו פארשטיין.



■

צעביסן אינאיינעם די ליפ  
און דאס ליד.  
אזוי דין — הויט.  
לעכערלעך שוואך די צאמען  
וואס לאזן  
דעם אמת ניט צו.

אז דו וועסט עלטער ווערן  
זאלסטו וויסן אן אונטערשיד  
פון דעם ים  
מיט א מכול דערקוויקן.  
ביז א שרפה אין פלאמען  
דערשטיקן.

אוי מאמע

■

נאך אזא ווינטער  
זינגען פרעכטיק  
די דערנער.  
געזונט, זאפטיק  
שמייען זיי גרייט צום שמעכן.  
מיט א באזונדערע הנאה טוען זיי דאָס.  
נאָר די קעפּ זייערע  
פון וויכסטן זייד, פון פּורפלען.  
די קעפּ באַווייזן ניט  
ווייס ווערן.  
פלייסיקע פייגל פּעדערן זיך  
מיט פּורפלנעם פּוך  
די נעסטן אויסבעטן.

דערנער  
שטאַלצע  
בלויבן ניט-צורירלעך.  
קיין סימן וויכקייט. די היצן  
וועלן אַ גאַנצן זומער  
אויף זיי הענגען.  
צעווייטיקמע  
וועלן זיי איינעם דעם אַנדערן  
שמעכן — שמעכן.

■

פון אלע בלויע הימלען  
זינגען דינע ברוינע אויגן  
די בלויסטע.

פון אלע גרינע ווינטן  
איז דיין בלייכער האלדז  
דער נענטסטער.

פון אלע זונען  
איז דער זומער  
הייסבליק  
קילליפיק  
ברוינהויטיק  
הארטנעקיק  
גאלדן  
זיס.

■

דא  
אין ווינקל-עק פון צוויי פעלדזן,  
אפגעזונדערט,  
שמיל,  
באק צו באק  
מיט א פרימארגן-שעה.  
דער פעלדז דער צווייטער  
האקט אפ  
דעם בליק צום עמק.  
צו פריינד  
און היים.  
קיל דא  
ליגן אויף דער פלייצע  
מיט קאפ אין ווינקל-שאמן.  
ס'ווילט זיך ניט ארויס פון דרייעק:  
הימל,  
דערנער,  
צעצקערטער האַריזאָנט.

אויפגעפינקלט  
האַבן אלע ווינקלעך שלווה  
ווען די זון  
מיט הייסער לאַגיק  
האַט פאַרכאַפט דעם אויבן-אַן.

א בלויער, בלייבט דער הימל  
באלאנסירט  
אויף שפיץ-דערנער.  
פּרילינגדיק-צעאקערט מיין געמיט  
און גרייט :  
פארן זומער,  
פארן מאָרגן.





מעט-לעתך





## מעטלעטן

א  
שון  
אדורך  
און פארבני  
אזוי פיל  
מידע שמוע מאגערע  
קארטוואנען  
די נאכטיק-אפענע  
מידברס פון מיין הארץ.  
קוים  
א גלעקל אין זפרון.  
א שטערן פארשווינדט.  
קלינג.  
אומשולדיק-ראז ווי באשלוס  
פרימארגן דער הימל  
איבער ווילד-אפענע שטרעקעס.

דאך:

ס'בלייבן אויגן —  
לאסטפערד גענימע.  
געפענטעט בני פלויטן-אונט  
פון ניכטערע היימען,  
פון פעלדער פון פעמע,  
פון פרייד — און פון טרערן.

ב

לויטער, גרינג, אויסגעצוואַנג,  
לאַז איך זיך גרויס-לבנהדיק  
דיר אַנמקעגן.  
ערנסט און ערב יום-טובדיק.  
איך לאַך ניט. איך לויף ניט.  
טאַמער אַ טעות  
אַ מעסער  
אַ טרער  
האַט דיך פאַרהאַלטן  
באַהאַלטן פון מיר.  
וואַלקנס באַגלייטן מיר.

ווען דו קאנסט מיך כאפן  
 מיט גענויען ווארט —  
 וואלט אונדז ביידע קלארער געווארן.  
 נאר אז דיין קומען  
 איז אן אוועקזיין,  
 בלייבן מיר צוזאמען  
 די אומגענויקייט אליין.  
 דיניע ליפן —  
 א מעסער  
 מיט א רעגן-בויגן.

און ווידער ווערט אלץ הייס-פארוואַלקנט  
 און דו זוכסט מיך  
 מיט  
 די  
 ליפן.

כ'לויף  
 און האָב הנאה פון מיין פלינקייט.  
 פון שיינעם וועג,  
 פון בליקן הייסע,  
 גוטע פריינד.  
 כ'לויף.

און עס קריכן נאָך די יארן.  
 לאַנגזאַם  
 פון איין שידוועג צום צווייטן.  
 איך פאַרויס —  
 און זיי! העט ווייט  
 מיר הינטערשטעליק.

ווי אזוי זשע  
 האָט פאַסירט  
 אז היינט ביי דער אַרבעט  
 ביים בוים  
 (איך מוז אַליץ פינקטלעך דערציילן),  
 ביים שניידן אַ צווייג,  
 זאַל די זעג —  
 די זעג פון מיין רעכטער האַנט צוגעהאַלטן —  
 אַ שפּרינג מאַן אויף דער לינקער  
 און מיט אירע זעגיקע ציין  
 דורך הויט  
 צו מיין בלוט זיך דערמאַפּן.

ווען האָט די צײַט באַווײַזן  
מיך דעריאַגן —  
איבעריאַגן?  
זי לױערט איצט אין יעדן ווינקל  
דאָ אַרומעט.  
הײַנט האָבן די יאַרן  
זייער ערשטן שפור אין מיר אַרײַנגעשניטן.  
די צײַט האָט מיך  
בײַ דער האַנט אַנגעכאַפּט.  
וואָס וויל זי?  
צי ווייסט זי, אז בײַ מיר  
וועט זי קיין פּונט חלום נישט קאָנען אַפּמאַנען  
פאַר גראַשן יאַרן?

ה

אזוי וויל איך פאלן :  
מיט אפענע ליפן און ארעמס און אויגן.  
אראפ-צו.  
כ'וועל פאלן אן השבון.

אן השבון  
אראפ-צו  
מיט אפענע ליפן און ארעמס און אויגן.  
פאלן.  
בני קיינעם ניט פרעגן,  
מיט קיינעם ניט ריידן.

נארטאנים  
און בלומען  
זיי מיינען :  
איך בין דער רעגן.

איך אַ שעפּס

און דו

אַ מע.

עס וועט דאָ נישט העלפּן קיין איינערנע קאַס.

לאַקן און לאַקן. אַ ים.

שפּאַצירן מיר ביים ברעג:

איך אַ באַרוועסע

און דו

אַן זאַקן.

עס וועט דאָ נישט העלפּן קיין קאַס.

לאַקן

איבער די אויערן.

ליגן מיר אויפן זאַמד:

איך אַ נאַקעמע

און דו

אַן אַ העמד.

כ'האב אין א חלום דערזען מיין לעבן.  
א פולע קרוג. א פאנאראמע.  
ערשמ די זון,

דער ים

און א לאקן-פלאנמער  
וואסערפאלן אריבער  
אויך אויף יענער זייט ראם.

נארישע קאם!



אזוי ווי דו, קעצל,  
 ליגט דער באַרג היינט פרי  
 אויסגעשפרייט  
 אין דער זון.  
 ס'איז אים וואַרעם און ווייך.  
 פון די טיפענישן  
 מורקעט עפעס אזוי ברוסטיק אַרויס  
 פון אייך ביידן.  
 אַ באַרג וואַרעמט זיך אויף דער זון  
 מיט פאַרזשמורעטע אויגן  
 און וואַכע אויערן.  
 ברומט, פאַרברומט אינזיך.  
 קוקט זיך גוט צו —  
 וועט איר אַפילו זען  
 ווי אזוי ער ציט אַרויס און אַרײַן  
 די נעגל (פון גרויס ווילטאַג)  
 ווען איך גיי פאַרבײַ.  
 אזוי ווי דו, קעצל,  
 אזוי ווי דו.

ח

טעג און נעכט.  
און ווידער טאָג  
און ווידער נאַכט.

גאַר אַנדערש גייט די זון אויף  
אונטער מינע הענט,  
און אַנדערש לעשט זי זיך  
אין דיר, אין שיינער טרער.

אַנדערשער קאָן ניט זיין.

ערשט ווען עס שניידט דער עלנא  
פון אונדז ביידע שטיקער בענקשאַפּט,  
ווערן מיר ענלעך.

און ווידער טאָג און ווידער נאַכט.  
איך וויל זיך מיט דיר ניט געזעגענען.

גומע לידער שרײַבט מען ביז עלף צווייגער.  
 לידער  
 שרײַבט מען  
 ביז מע וואַכט אײַן.  
 אַז מע וואַכט אויף,  
 נעמט מען די גומע לידער  
 און אַדער מע צערײַסט זיי פאַסיקלעך, פאַסיקלעך  
 און קעסטעלעך, קעסטעלעך —  
 אַדער מע סקראַמטשעט זיי צונויף אין פּוּיסט  
 פּילקעלעך, פּילקעלעך.  
 און (להבדיל) די לידער  
 הייבט מען אויף  
 און מע ווישט אָפּ פון זיי די סלינע  
 און מע גייט זוכן אַ פּרײַנד  
 אים זיי ווײַזן.  
 און אויב דו האַסט צוויי פּרײַנד  
 גייסטו, גליקלעכער, זוכן  
 די צוויי פּרײַנד  
 זיי זיי צו ווײַזן.

די לבנה הייבט זיך אויך פון מיזרח.  
שווער מיט זיך, מיט זינד.  
מארענצן-רויט  
רייסט זי זיך אריבער ביימער.  
וואָס העכער — אלץ געלער.  
און אין אַ שעה אַרום  
וועט זי אַ בלייכע, ווייסע  
לייקענען אלץ.

פרענט איר ניט  
ווי זי האָט זיך געוואַלגערט אַ גאַנצן טאָג.  
זי שטייט אויף אין אַוונט  
און עס פלאַמט מיט איר  
אַ גאַנצער האַריוואַנט.

איך וויל אזוי שלאָפן.  
 פאָרגעסן אין זיך,  
 אין דיר,  
 אינעם אמת.  
 אויפשטיין מיט אַנדערע אויגן,  
 מיט אַנדערע האַר.  
 אַן ביכער, פאַפירן מיין טיש.

איך וויל אזוי שלאָפן.  
 אויפן בויך. די הענט אַרום קישן.  
 דערמאָנען זיך פינקטלעך  
 ווי איך  
 און דו  
 און דער פּרילינג  
 האָבן זיך אויף איין טשוואַק  
 אויפגעהאַנגען.  
 און עמעצער האָט געוויינט,  
 און עמעצער האָט געלאַכט,  
 און דער אמת האָט זיך געמיט  
 כאַטש דער פּרילינג  
 זאָל פון טשוואַק אַראָפּ.

א מאָל אין דער נאַכט  
 קלאַפּט אָן אין אויער,  
 אין צארטן אינווייניק פון ליד,  
 אין פאַרהוילענע לאַבירינטן,  
 קלאַפּט און טאַפּט  
 שיער ניט ערנסט, דערוואַקסן —  
 א גרויס-מאַטיוו.  
 גרויס הונגער.  
 גרויס באַגער.

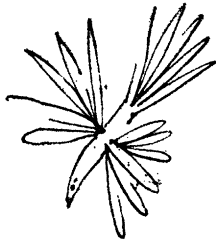
א מאָל אין דער נאַכט  
 און א מאָל אין סאַמען גלי פון טאַג  
 שטויס איך זיך אָן אינעם קוק  
 פון אַן אָפּן אויג.  
 א לאַכנדיק אויג.  
 דעם אמת זוכט ער.

ס'קומען מה-טוב מאַטיוו,  
 און מאַגערע מיז,  
 מעלאַדיעס שטילע.  
 ס'ברענגט יעדערער זיין משוגעת,  
 יעדער זיין אייגנס...

א צו בלויער הימל  
און א צו פרויער פרילינג  
האָבן מיט זאלץ און זון  
אַרײַנטאַמורט אין מיר  
זייער ריטעם, זייער ווגנד.  
ווילדער טאָם-טאָם:  
שױער גיט ערנסט, פאַרשעמט —  
כ׳האַב אין דיר  
דערקענט  
מיין אייגן משוגעת.







ניצ גרין



## נעכטן האָט רעגן גערעגנט

נעכטן האָט רעגן גערעגנט  
מיט שמילער פּוונה,  
מיט נאַסער.

אַ וואַלקן  
איז געבליבן הענגען  
איבער אונדז  
אַ מטיף, אַ בלאַסער.

מיר האָבן געלאַכט.

דונערס האָבן געסמראַשעט.  
בליציק אין האַרצן געצילט  
פון דער לבנה — איין-אַלייניק.  
ס'האָט די נאַכט  
ווי אַ הונט זיך צעבילט.

כמאַרעס גאַנצענע משערעדעס  
קומען לאַנגזאַם אין שטומען גאַלאַפּ.

אַנגעדראַלן

אויסער זיך די דונערס.  
דאָס געדולד טוט פּלאַצן!  
ס'איז אַ סיגנאַל. ס'רײַסט אויף  
די נאַכט, די כמאַרעס. יאָ!  
ס'האָט עמעץ אַלע לייצעס אָפּגעלאָזט.  
Après moi le déluge  
— און אויס קאַנטראַל!

בליצן,  
פארהונגערטע קעץ,  
האָבן דעם געפאלענעם הימל  
אויפגעפרעסט.  
גיכער, גיכער  
טראָפנס פלאַכע.  
ס'גייט אַ שווינגן, אַ פינצטער,  
אַ שרעק.

צי האָט ווייניק געוויינט די לבנה?  
נאָך קאָפּעט פון איר צו די ביימער.  
צו פנימער. שטיינער  
און פעלדער שמייכלען,  
שלאָפן ווי מאַמעס.  
רעגן רעגנט אַרויף, אַראָפּ.  
דער הימל איז אָפן.  
ס'האַט אַ נס, אַ נאָסער,  
אים אין האַרצן געטראָפן.

נעכטן האָט גערעגנט  
און גענאָסט.  
די צוקונפּט  
איז געבליבן הענגען איבער אונדז —  
פאַרבלאַסט.

און מיר האָבן געלאַכט  
און געוואַרט  
אויף דער נאַכט.

ווער קען עס וויסן

אז גליסט שוין איצט  
אזוי העל און שמרצלסט  
אין אלע אונדזערע בליקן —  
ווער קען דען וויסן  
דיין ליכטיקן גורל ?

ווער קען עס וויסן  
צי ברויך צי גרוי  
וועלן לאכן דינע אויגן ?  
זיכער נאר :  
הימלען  
וועסטו האבן בלויע,  
מיפע.

ווער קען עס וויסן  
צי ס'איז באשערט.  
וועט דייך אויך א מאל  
א ריינער בויגן פאפיר  
אומגליקלעך-גליקלעך מאכן  
זיכער נאר :  
עס האט די זון  
שוין געלייגט אויף דיר  
איר הייס און אפן אויג !

צו וואָן גאַנג!

עס פלאַקערט אַליין  
דיין העלער שגעוון  
אויף אונדזער הימל  
און דייןע בלויע פּרילינגס  
בלוען, בלויען —  
ביי אונדזערע וואַכע ביימער.  
וואַנגאַנישע הימלען,  
וואַנגאַנישע זונען:  
ביסט ביי אונדז מגולגל ווידער,  
ווינסען.

צי וועלן מיר אויכעט פון זינען אַראָפּ  
אין זומער ביימאַנגן?  
צי וועט אונדז אַ גרויסע, געלע  
חיה פאַרצוקן?  
ווער וועט דאָן זייען?  
ווער וועט די גאַלדענע כוואַליעס  
שניידן — צום שנייער זיי ברענגען?

דיר איז ווויל.  
ס'האַט די זון  
דיר פאַר אַ פלאַמיקן אויער געפירט  
מעט-לעתן. אַ ליכטיקע וועלט  
מיט געוואַלד דיר געוויזן.  
דיינע רויטע אויגן  
האַבן ניט געקאַנט פאַרגעסן:  
פאַרסאַפעט גאַלד די פעלדער,

פולע הימלען — זון.  
א פיבערטאניץ פון וווקס און לעבן.

דיין שרעק, דיין עלנמ  
און דיין שמומקייט  
קארטשען זיך פארגליווערט  
בני די ציפרעסביימער.  
קרום  
זיינען די שאַטנלאַזע שאַטנס.

אין די בלויע נעכט  
לבנהא אומעטיק דיין אויער.  
גרויס און באשיידן,  
אן אַוועקגעשלינדערטער,  
בליבט ער הענגען  
איבער ביימער.

נאַענט צוגעבויגן  
היט אַ טויבער שומר  
שמומע סודות.

איז דיר ווידער ווויל דאָ, ווינסען?

## פילוגראמען

איידער איך גיי דיר זען —  
עס איך עפעלעך.  
אפשר ביסטו ניטאָ אין דער היים.



■

כ׳האָב זיך פאַרקוקט אויף דיין האַנט  
און דיין האַנט האַט זיך  
(גאַר אַן דיין וויסן)  
צעשמייכלט.

■

צו צוויי יאָר  
זיינען מיין יינגעלעס פיאַמעס  
ניט אזוי גלאַט און ראָז און פיצל  
ווי געווען.  
צו צוויי יאָר —  
אָדער ער לויפט,  
אָדער ער פאלט.

■

דער יונגל פון אייבערשמן שמאָק  
לערנט זיך משעלאָ.  
הינט האָט ער לאַנג געפאַרשט צוויי נאַטן.  
אַלץ דערמאַנט  
אין דיין קומען.

■

דאָס לאַשיקל בריקעט אין פעלד.  
זײַן מאַמע  
קוקט אים נאָך  
מיט אויסגעצויגענעם האַלדו.  
פון צײַט צו צײַט  
לויפט דורך איר רוקן אַ בליציקער גליק-צימער.

■

גרויסאויגיק,  
גלייכגילטיק  
קוקן די שווערע קי  
מיין יונגעלע אן.  
מיט א שמעקעלע סטראשעט ער זיי:  
אוועק!  
א לאנגע צונג טוט אים שארמטיק א לעק אין באק.

האבן קי  
הומאר?

■  
איך האלט דנין בריוו  
אין מיין האנט.

אין א סלאיעלע אויף מיין טיש  
פרישע בלומען.  
זיי קוקן מיר אין הארץ ארנין.

■

דריי שאַטמנס  
קען איך :  
דער באַרג אויף אונדזער עמק ;  
דיין האַנט אויסגעשמרעקט  
צו מיר ;  
אַ קינדס וויעס  
איבער רונדער באַק אַראַפּגעלאָזט.

און אַ פערטער  
און אַ פינפטער שאַטן,  
וואָס איך זע איצט —  
נאָר די שאַטנס פון זייער שאַטן.

## מער היץ

איין אקסל עטוואַס העכער.  
ליפן צעעפנט, פול.  
דער רוקן רויט,  
דער בויך — בלייבלעך, גרין.  
גרייט, פמעט ריף,  
בין איך גאר צום מערסטנס ענלעך  
א הענגל רויטע טרויבן —  
איין וואָך פאר זייער קלייב-ציט.

איין וואָך פאר זייער קלייב-ציט  
קאָן מען זיי גאר ניט באַרויקן.  
זיי ווילן: מער זון, מער היץ, מער ליבע!  
און טאַמער ניט, וועלן זיי —  
סטראַשען זיי —  
שוין קיין מאַל אויף גאַרניט טויגן.  
נאָר זויער מיט אַנטווישונג,  
און גרין פון צו לאַנג וואַרטן — — —

זיסע רויטע טרויבן:  
סטראַשעט! פאַדערט!  
איין וואָך פאר אייער קלייב-ציט  
ניטאָ אַזא אַכזר  
וואָס וועט אייך ניט פאַלגן.



## גאָמעניו

הייב מיך יא אויף!

אזוי קאן מען לאכן!

אצינד

וועל איך אויסטרינקען

די רוימע נשמה פון פרייד

עד תום.

העכער.

ווילדער.

א פארפאלענער גליק-באלאן

פארשווינד איך פון זיך אליין.

און באווייז זיך ווידער —

העט ווייט, העט פריי.

הייב מיך אויף!

נאך דער איצטיקער פרייד-אייביקייט,

ווייס איך גארניט,

וויל איך גארניט.

ס'איז מיר אלץ איינס —

ארומטער, אוועק.

כ'האב דעם עסעניץ פון גליק פארזוכט —

מעגסטו מיך ווארפן.

## ניט גרין

זיכער מיט זיך,  
מיט גליק פול,  
לאזן זיך ערנסטע, איינגעבירגערטע,  
פעסט פארוואַרצלטע  
איילבערטן  
אויף לייכטזינדיקע, זיסזיניקע  
אַבסורדן.

צי זיינען דאָס ביימער?

זיי בליען. זיי בליען. און לאַכן בעת-מעשה.

עס שטייגט אַ פרייד  
ווי אַן אומזין אין האַרצן.  
גאַנצע שטיקער בלויער הימל  
טונקעל זיך אין בליעכץ.  
וויסע מיילעכלעך זייגן  
אי פאַרב, אי מאַרד, אי טעמפּעראַמענט.  
דער הימל ליגט פאַרחלשט  
אויף ביימישע בליקני.  
שוין מאַרגן אַבער  
נעמט אַפלאַזן.  
און דער איילבערטבוים, דער רעאַליסט,  
האַט מיט אַ מאַל אַ שמעקעוודיקן שאַטן.  
זיין הויך — צופוסנס.

איך בין אויך גרייט  
מיין לענג און ברייט,  
מיין ווערט,  
מיין מאַם,  
מיין אויפטו,  
זען אויסגעשפּרייט פאַר זיך  
ווי אָפּגעבליטער בלוּעכץ,  
ווי טויזנט-און-איינ לאַך  
פון צאַרט און פּראַכט.

■

אין יונגן סאָד,  
צווישן וואַקסנדיקע ביימער,  
דערשפיר איך מיין טויט.

אין אַלמין —  
נעבן די אַפּט־געפרוּומע פּרוּכט־געכער,  
זוך איך די זיכערקייט.

ניט גרין,  
נאָר ווייס און הייס און מיט אַ מאַל  
בליט דאָ מיין קינאה,  
מיין וועלן  
צו דיר.

■

בימער  
איז די דינע קארע  
וואָס טיילט קוים  
דיין תוך  
פון מינעם.  
ווי האָט עס פאסירט  
און ווען?  
מיט זעלטענעם צוטרוי  
ליג איך אין דיין שאַטן.  
דער הימל איז אי ווייט,  
אי נאָענט.

ס'געפעלט מיר דיין פילבלאַטיקייט.  
און יעדעס בלעטל —  
מערטאָניק.  
דיין זילבער גרינט,  
דיין גרין גרויט.  
דאָס געפעלט מיר.  
ביי מיר  
בלויבן תמיד ברוין  
די אויגן.

איך קוק זיך צו  
ווי דו בייגסט זיך,  
ווי דו בייטסט זיך.  
צי ביסטו פארשניט?

אייגן ביסטו מיר  
און נאָענט.

פאראיינט איצט

און צוזאַמט

פלאַקערן מיר

ווייס און ריין

און אויסערזיך

אין די בליינעכט.

אפשר דאָן —

און נאָר דאָן

פארשמייען מיר זיך,

פארגיבן מיר זיך.

■  
אוי גרויער סוף-זומערדיקער סאָד מיניער.  
וויפל בלעטער, וויפל איילבערטן,  
וויפל גרין-זילבער  
דו פארמאָגסט.  
און אויף אַלץ  
רוט שטויב — ווי די שכינה.

טאָג נאָך הייסן טאָג  
רניב איך זיך בני דינע זימן.  
הויפנס  
שטויב און פרוכט און שווינגן  
נעם איך צו פאר זיך.  
די שכינה  
בלייבט אַבער דינע.

כ'זער מיד.  
מיט צווייפל  
מיין פנים פארשמירט.  
מיט זומער.

סאָד!  
לאַז מיך דאָ  
אין דער שכינה-נאַכט.  
איך דאַרשט צום סוד פון רו  
און גלויבן.

כ'זועל דיין וואכן שלאף ניט שמערן.  
סוף-זומערדיקע ריינע שמויבן:  
דעקט מיך צו —  
ווי א נם  
ווי א טוי  
ווי די שכינה די ביימער.



## אינהאלט

### אויפן וועג אַהיים

9	. . . . .	פרעמדע בערג
12	. . . . .	אויף דער שיף

### איצט ביסטו שטילער

18	. . . . .	איצט ביסטו שטילער
----	-----------	-------------------

### הייזעריקע פייגל

25	. . . . .	ביים פוס פון בוים
30	. . . . .	הימל צווישן גראָזן
34	. . . . .	בני אונדז דער פּרילינג

### מעת-לעתן

45	. . . . .	מעת-לעתן
----	-----------	----------

### ניט גרין

63	. . . . .	נעכטן האָט רעגן גערעגנט
65	. . . . .	ווער קען עס וויסן
66	. . . . .	צו וואַך-גאַג
68	. . . . .	פּיליגראַמען
76	. . . . .	מער היץ
77	. . . . .	גאַטעניו
78	. . . . .	ניט גרין

**ביכער פון רחל פישמאן :**

זון איבער אלץ

לידער

פארלאג י. ל. פרץ, תל-אביב, 1962

# פ א ר ל א ג „ י ש ר א ל - ב ו ד ך ”

ביז איצט דערשינען :

וואַרצלען

אַנטאַלאָגיע פון יידיש שאַפן אין ישראל

צונויפגעשטעלט פון אַריה שמרי

ישעיהו שפיגל / פלאַמען פון דער ערד

ראַמאַן

רחל פישמאַן / דערנער נאַכן רעגן

לידער





